

Hemelhoog, een geschikte liedbundel voor uw gemeente?

Handreiking voor gesprek in kerkenraad of commissie

Inleiding

Muziek en liturgie staan op de agenda van veel kerkenraden. Op het gebied van (kerk)muziek is er de laatste jaren dan ook veel gebeurd. Zo worden steeds vaker andere instrumenten naast het orgel ingezet voor het begeleiden van de gemeentezang en zijn er in korte tijd vele nieuwe christelijke liederen en liedbundels verschenen: het Liedboek, de vernieuwde bundel Op Toonhoogte, Weerklank en de liederen van Psalmen voor Nu, Iona, Opwekking (kids), André Troost, Schrijvers voor Gerechtigheid... Daartussen neemt de bundel Hemelhoog een unieke plaats in. Het doel van deze bundel is om de vernieuwing van de liturgie op een goede wijze te dienen. Met deze handreiking willen we u graag laten ontdekken of Hemelhoog ook past in uw gemeente.

Wat is Hemelhoog?

Hemelhoog is de protestants evangelische liedbundel voor kerk en gezin. Het is de officiële opvolger van de Evangelische liedbundel en bedoeld als aanvulling op zowel het 'oude' Liedboek (1973) als het 'nieuwe' Liedboek (2013). De breed opgezette bundel is een verzameling van 739 liederen uit de protestantse en evangelische traditie. Deze liederen zijn ingedeeld in de categorieën van het kerkelijk jaar, Psalm- en Bijbelliederen, kerkelijke gelegenheden (zoals eredienst, huwelijk, avondmaal), geloofsthema's (zoals schepping, Israël, de toekomst van de Heer) en thema's uit het geestelijk leven (zoals verootmoediging, geestelijke strijd en aanbidding).

Wat is er uniek aan Hemelhoog?

- De protestantse en evangelische liedcultuur worden evenwichtig met elkaar verbonden: zowel inhoudelijk als wat betreft de muzikale begeleiding.
- Het biedt het beste en bekendste uit verschillende bundels en tegelijk een groot aantal nieuwe of nieuw vertaalde liederen die een toevoeging zijn aan het bestaande repertoire.
- Ook kinderliederen en Engelstalige liederen zijn ruim vertegenwoordigd en geordend binnen de verschillende categorieën, waardoor alle generaties met elkaar worden verbonden.
- Een brede opzet om verschillende kerken en modaliteiten te kunnen bedienen, maar met één centrale focus: de belijdenis dat Jezus Christus Heer is.

Welke liederen staan er zoal in Hemelhoog?

Hieronder een kleine greep uit de hoofddelen van Hemelhoog om een goed beeld te krijgen van de inhoud. Enkele voorbeelden zijn tussen haakjes genoemd:

- Ruim 50 Psalmliederen zijn opgenomen, waaronder verstilde Psalmliederen van Taizé (14 Wait for the Lord), Opwekkingsliederen (38 Mijn hulp is van U, Heer), Psalmen voor Nu (23 Wat hou ik van uw huis), psalmen van Sela (25 Mijn toevlucht) en kinderliederen. Daarnaast zijn ook prachtige versies opgenomen van André Troost, LEV, Woorden van Waarde en anderen. De eerste twee nummers van Hemelhoog laten die variatie al mooi zien. Het zijn vertolkingen van Psalm 1: voor kinderen (Gelukkig zal je zijn) en Welzalig de man die niet wandelt.

- In de categorie Bijbelliederen komen met name in het Oude Testament veel kinderliederen voorbij, van Hanna Lam en Wim ter Burg (57 Jozef zoekt zijn grote broers; 58 Klein, klein kindje etc.), Marcel en Lydia Zimmer (55 Ken je dit verhaal?), Elly en Rikkert (62 De muren van Jericho) en recenter van Roeland Smith (100 De Samaritaan) tot het vrolijke David met zijn slinger (66). In Hemelhoog zijn in totaal ongeveer 120 kinderliederen opgenomen. Met name bij de Profeten en het Nieuwe Testament worden ook teksten geciteerd die de kracht van de Bijbeltekst zelf versterken: Schrijvers voor Gerechtigheid (82 Zeeën van recht), Opwekking (88 Zoekt eerst het Koninkrijk), en liederen als Alzo lief had God de wereld (104).
- In de categorieën rondom de christelijke feesten zijn uiteraard veel traditionele liederen opgenomen (142 Komt allen tezamen; 200 U zij de glorie; 228 Heer, ik hoor van rijke zegen). Daaronder zijn ook gezangen uit het Liedboek voor de Kerken (1973) die het nieuwe Liedboek (2013) helaas niet gehaald hebben (139 Ik kniel aan uwe kribbe neer; 168 Daar gaat een lam en draagt de schuld; 233 Laat m'in U blijven, groeien, bloeien). Veel nieuwe liederen van Sela en vele bekende kinderliederen maken deze categorie tot een duidelijke meerwaarde ten opzichte van andere liedbundels, maar ook Engelstalige toppers (146 Mary did you know? 178 Happy day) en originele invalshoeken zoals van Taizé en Iona (197 Jesus, remember me).
- Voor kerkelijke gelegenheden is veel opgenomen dat in de (bijzondere) diensten bijzonder goed bruikbaar is. Enkele nieuwe liederen voor een huwelijksdienst en met name voor rouwdiensten (460 Ik zal er zijn; 463 De dood is niet het eind) maar ook oude bekenden (467 Veilig in Jezus' armen; 468 Zalig die in Christus sterven) onderstrepen dit. Voor de eredienst zijn mooie en inmiddels bekende liederen van Sela toegevoegd (473 Gebed om zegen; 495 Votum en groet) en voor verschillende onderdelen vele gebedsliederen die kunnen voorzien in een leemte (474 Als een kind de kaars aansteekt; 491 Spreek, o Heer; 485 Heer, wij dragen onze gaven). Het zelfde geldt voor de categorieën De gemeente als gemeenschap, Belijdenis en doop, De maaltijd van de Heer en Gebed (537 Heer, ontferm U; 539 Hier in uw heiligdom).
- Veel geloofsthema's komen in andere liedbundels nauwelijks aan bod. In Hemelhoog zijn sommige daarvan apart gecategoriseerd: Schepping, Israël (262 Gebed voor Israël), Missionaire en Diaconale liederen en De toekomst van de Heer. Een uitkomst voor vele zoekende voorgangers en commissies!
- Tenslotte is een groot deel van de bundel ingevuld met meer algemene thema's uit het geestelijk leven: Verootmoediging (282 Maak ons hart onrustig, God), Genade en bekering (296 Down by the riverside, een van de gospels in Hemelhoog), Belijdende liederen (330 Eigen roem is uitgesloten, een herdichting van 'Alle roem'), Heiliging (o.a. 386 Wil je opstaan en Mij volgen), Pastorale liederen (425 I heard the voice of Jesus say), Geestelijke strijd (445 Ik bouw op U) en de trits Dankzegging (554 Dank U voor deze nieuwe morgen), Lofprijzing (617 Tienduizend redenen) en Aanbidding (U die mij geschapen hebt).

Al met al biedt Hemelhoog een groot aantal klassieke liederen, bekende (en meer of minder ingeburgerde) liederen en ook een groot deel nieuwe liederen die in een behoefte voorzien en goed bruikbaar zijn voor de eredienst maar ook voor andere gelegenheden. Zo wil Hemelhoog de gemeenten dienen in de dienst aan God in muziek en zang, voor jong en oud.